

DE HANDLEIDING
EDUCATIEVE
WEBSITE

BOEKEN
WEEK IN
DE KLAS

BOEK
EN 10^TM 18
MAART
WEEK
2018

Stichting Collectieve
Propaganda van het
Nederlandse Boek

Lezen
STICHTING LEZEN

DE BOEKENWEEK IN DE KLAS

De Boekenweek biedt gelegenheid om scholieren kennis te laten maken met de geschenkauteur en essayist die centraal staan tijdens de Boekenweek en hun oeuvre. Met behulp van de educatieve website: boekenweek.nl/school, kunt u de Boekenweek op een leuke manier in de klas brengen. In deze handleiding staan korte lesideeën (ongeveer 10 minuten per lestip) die makkelijk in te plannen zijn tijdens uw lessen. Wie meer tijd heeft, kan de opdrachten uitbreiden of combineren. De website biedt kant en klare inhoud die u direct via het smartboard kunt tonen.

Voor wie nog meer wil tijdens de Boekenweek:

- Vergeet niet om op **woensdag 14 maart om 13.00 uur** naar *Boekenweek Live!* te kijken met de hele klas. Deze literaire talkshow zal rechtstreeks via YouTube en op de educatieve website worden uitgezonden. Tip: benader de plaatselijke bibliotheek om de uitzending daar te bekijken.
- Voor *Boekenweek Live!* is een set creatieve verwerkingsopdrachten ontworpen bij het boek *Vele hemels boven de zevende* van Griet Op de Beeck. Deze zijn gratis te downloaden op boekenweek.nl/school
- Op pratenoverromanfragmenten.nl is een aantal bruikbare romanfragmenten te vinden met werkbladen, ook van Griet Op de Beecks *Vele hemels boven de zevende*.

DE BOEKENWEEK IN HET KORT

Tijdens de Boekenweek staat literaire (non-)fictie centraal. Elke Boekenweek heeft een thema dat de aandacht vestigt op een bepaald segment en nieuwe uitgaven van het boekenaanbod. Het thema van de Boekenweek 2018 is natuur, onder het motto: En toch is alles wat we doen natuur. De Boekenweek vindt dit jaar plaats van zaterdag 10 maart t/m zondag 18 maart 2018.

Griet Op de Beeck schreef voor de Boekenweek 2018 het Boekenweek-geschenk *Gezien de feiten* over de 71-jarige Olivia voor wie opeens alles anders wordt. Een verhaal over de kracht van spijt hebben, de gretige wil om goed te leven, de warme wurggreep van families, de angst om ruimte in te nemen, de kilte van de wereld zoals we hem kennen en het wapen dat liefde kan zijn, als ze echt is tenminste.

Jan Terlouw schreef het essay bij het thema van de Boekenweek: *Natuurlijk*. Het essay is een ode aan de natuur en een vurig pleidooi om de aarde in betere staat achter te laten voor volgende generaties.

HANDLEIDING EN LESIDEEËN BIJ BOEKENWEEK.NL/SCHOOL

De educatieve website van de Boekenweek is opgedeeld in blokken en behandelt verschillende onderdelen:

Blok 1: Boekenweek

Blok 2: Boekenweek Live!

Blok 3: Griet op de Beek

Blok 4: Vlogboek

Blok 5: Boekverfilming

Blok 6: Boekentips

BLOK 1: BOEKENWEEK (KLASSENGESPREK, 10 MINUTEN)

Deze pagina toont het thema van de Boekenweek en informatie over Griet Op de Beek en haar Boekenweekgeschenk. De Boekenweek kent een lange traditie in Nederland en is een campagne om mensen te verleiden om naar boekhandel en bibliotheek te gaan. Boekhandels hebben grote moeite om jongeren binnen te krijgen, en uit onderzoek blijkt dat het voortgezet onderwijs en de boekhandel vaak weinig met elkaar samenwerken. Dat is jammer, want een professionele boekhandelaar kan een waardevolle bijdrage leveren aan goed literatuuronderwijs. Een goede boekhandelaar is ook een leesbevorderaar. De Boekenweek is een goed moment om als docent eens de plaatselijke boekwinkel te bezoeken en te onderzoeken of samenwerking wenselijk en mogelijk is.

Praktische tip:

Houd naar aanleiding van deze pagina een klassengesprek over bijvoorbeeld:

- **De fenomenen 'boekhandel' en 'bibliotheek'**

Komen de leerlingen er weleens? Wanneer? Voelen ze zich er thuis? Is een boek een fijn cadeau om te geven of te ontvangen? Waarom zou je in deze tijd nog naar een fysieke winkel gaan - je kunt immers ook alles online bestellen?

- **Het thema 'Natuur'**

Wat versta jij onder de natuur? Houd je ervan en ben je er graag? Is 'natuur' alleen te vinden buiten de stad of ook in jouw eigen omgeving? Ken je boeken over de natuur? Is alles wat wij doen uiteindelijk natuur?

NB! Het Boekenweekgeschenk heeft nooit iets met het thema te maken. In het Boekenweekessay staat het thema van de Boekenweek wel centraal.

BLOK 2: BOEKENWEEK LIVE!

Boekenweek Live! is onderdeel van een succesvolle serie interactieve literaire programma's ontwikkeld door de CPNB en Stichting Lezen. Het is een schrijversbezoek dat via YouTube wordt uitgezonden en dat gevolgd wordt door deelnemende klassen uit het hele land in op school of in de bibliotheek. Het programma besteedt uitgebreid aandacht aan de creatieve opdrachten die scholieren hebben gemaakt, geïnspireerd door een boek van de Boekenweekauteur. Alleen de beste uitwerkingen krijgen zendtijd; het programma is dus ook de finale van een landelijke wedstrijd. *Boekenweek Live!* wordt uitgezonden op woensdag 14 maart om 13.00 uur en gaat over *Vele hemels boven de zevende* van Griet Op de Beek.

De inschrijfperiode voor actieve deelname aan *Boekenweek Live!* is helaas gesloten. Iedereen die niet actief meedoet kan live meekijken naar *Boekenweek Live!*, of de aflevering op een zelf gekozen moment later terugkijken. Ook kunt u nog steeds aan de slag met de creatieve opdrachten rondom *Vele hemels boven de zevende* van Griet Op de Beek. Dat kan ook later in het schooljaar erg leuk en inspirerend zijn voor uw leerlingen. De handleiding is gratis te downloaden op boekenweek.nl/school.

BLOK 3: GRIET OP DE BEECK (10 MINUTEN - ÉÉN LESUUR)

Deze pagina biedt informatie en links naar informatiebronnen over Griet Op de Beeck. U kunt haar in de klas introduceren door een filmpje te kijken of (gezamenlijk) een van de interviews met Griet Op de Beeck te lezen.

BLOK 4: VLOGBOEK (VIDEO EN EIGEN BOEKINTRODUCTIE, 5 - 10 MINUTEN)

Deze pagina toont een vlog van Jörgen Apperloo, waarin hij op aanstekelijke wijze Griet Op de Beeck introduceert. Het filmpje kan de inleiding zijn voor u als docent om een paar favoriete boeken introduceert bij de leerlingen, of om door te praten over de boeken die Vlogboek introduceert.

Op Vlogboek.nl besprak Apperloo al eerder titels van Op de Beeck. Zo benoemde hij *Vele hemels boven de zevende*, het boek dat centraal staat bij Boekenweek Live!, tot één van de tien meest opvallende debuutromans uit de Nederlandse literatuur van de afgelopen tien jaar ([vlogboek 101](#)). Hij is dus positief over het boek maar merkt ook op: 'Volgens sommigen te zoetjes, te keurig, weinig vernieuwend, maar gezien de verkoopaantallen schrijft Griet Op de Beeck duidelijk boeken waar behoefte aan is.' Dit kan een mooie aanleiding zijn voor een klassengesprek: hoe belangrijk is de mening van een recensent? En van een leraar/vriend/vriendin/vader/moeder? Op wiens mening ga je af bij het kiezen van een boek? Maakt het uit of een boek populair is, kies je een boek eerder als het goed verkoopt of als veel mensen die je kent het boek al gelezen hebben?

Over Vlogboek

Vlogboek is een initiatief van Jörgen Apperloo, docent Nederlands op het Fioretti College in Lisse. Sinds september 2014 plaatst hij op dit YouTubekanaal inspirerende en afwisselende filmpjes. Inspiratiebron was YA-schrijver John Green. In elke video bespreekt hij in vijf à zes minuten drie Nederlandse romans. Na elke bespreking volgen tips van titels die qua thematiek of stijl aansluiten bij de besproken thematiek. Ook worden ze ingedeeld in drie leesniveaus: makkelijk, gemiddeld en lastig. Op deze manier krijgt de leerling vele handvatten toegereikt om de juiste boeken te kiezen.

BLOK 5: BOEKVERFILMING *VELE HEMELS BOVEN DE ZEVENDE*

Vele hemels boven de zevende werd in 2017 verfilmd en was rond de jaarwisseling te zien in vele bioscopen. Op de website is de trailer te bekijken. De trailer op zichzelf kan aanleiding geven tot een gesprek over de rol van de auteur (zie onder).

Of de film beschikbaar is tijdens de Boekenweek – in de bioscoop, op tv of via een streamingdienst – is tijdens het schrijven van deze handleiding niet te zeggen. Als u de film met de klas kijkt, zijn dit een paar mogelijke onderwerpen die aan bod kunnen komen tijdens een vergelijking van boek en film:

De rol van de auteur

Het lezen van een boek wordt weleens vergeleken met het afdraaien van een filmpje in je hoofd. Het punt is: elke lezer ziet zijn eigen filmpje en het is niet zeker of dat lijkt op de film die auteur voor ogen had.

Om van een boek een echte film te maken, zijn vele stappen nodig. Zo is voor een film een scenario nodig en dat is iets anders dan een boek. Soms schrijft de auteur van het boek zelf het scenario, maar veel vaker wordt een scenarioschrijver ingehuurd, dia al dan niet in samenwerking met de auteur het scenario schrijft. Het komt voor dat auteurs zich helemaal niet met de film willen bemoeien.

Ga samen met de leerlingen na wat de rol van Griet Op de Beeck was bij de verfilming van *Vele hemels boven de zevende*.

Bespreek welke mensen nog meer betrokken zijn bij een filmproductie. Te denken valt aan acteurs, een regisseur, een producent, cameramensen, etc. etc. (de aftiteling geeft uiteraard een mooi overzicht). Stel daarna de vraag wie betrokken is bij het tot stand komen van een boek. Zijn dat alleen de auteur en de uitgever? Wat doet een uitgever dan eigenlijk precies? Wat is de rol van een redacteur? Hoe belangrijk is publiciteit rond een boek en hoe wordt die publiciteit gegenereerd?

Overeenkomsten en verschillen

Omdat boek en film wezenlijk van elkaar verschillen, zullen er altijd verschillen bestaan tussen film en boek. Bespreek met de leerlingen waar de verfilming opvallend afwijkt van het boek. Ga samen na waar deze verschillen (mogelijk) door zijn ingegeven.

Het boek was beter – of niet?

Bespreek samen of hier sprake is van een 'geslaagde' boekverfilming. Ook is het interessant om te onderzoeken of er een verschil is tussen leerlingen die het boek (helemaal) hebben gelezen, en zij die allen de film zagen. Leidt dit tot een andere waardering van de film?

BLOK 6: BOEKENTIPS VAN GRIET OP DE BEECK (SPREEKVAARDIGHEIDSOEFENING, 10 - 15 MINUTEN)

Neem deze tips als aanleiding om te speeddaten met boeken: elke leerling neemt een favoriet boek mee naar de klas. Laat de leerlingen in koppels telkens in één minuut de ander overtuigen waarom dit boek gelezen moet worden. Wissel de rollen om, en verdeel de groep daarna in nieuwe koppels voor een nieuwe ronde. Zeker wanneer de speeddate thuis is voorbereid, is dit een aanstekelijke spreekvaardigheidsofdracht met inhoud. Voor leuke voorbeelden, zie whyilovethisbook.com.